

למרות התייעלות הצבא: כוכבי נאלץ לשנות את תר"ש תנופה

על רקע הנזקים הכבדים של המגפה, הורה הרמטכ"ל לבצע התאמות לתוכנית שלו. בסדנה שיזם למטכ"ל, דנו בהמשך תהליך מימושה לאור אתגרי השעה

מאת [נועם אמיר](#) **מקור ראשון**

[ט' באדר ה'תשפ"א \(21/02/2021 11:57\)](#)

בעקבות משבר הקורונה, תכנית הדגל של הרמטכ"ל אביב כוכבי תעבור מהפיכה של ממש ותשתנה גם מבחינה ארגונית וגם מבחינה תקציבית. כשהציג הרמטכ"ל אביב כוכבי את תכניתו הרב-שנתית "תנופה", הדבר האחרון שהוא דמיין זה שתגיע מגיפה עולמית שתכה בישראל בצורה כל כך קשה, שתביא להשבתת המדינה באופן כמעט מוחלט למשך שנה

מטרת התוכנית המקורית הייתה להכין את הצבא לעימות חזיתי מול איראן וחיזבאללה ולתרחיש של מלחמה רב-זירתית, כלומר פורצת בזירה אחת ונגררת לזירות נוספות. הדרך למוכנות כזו עברה בביצוע שינויים רבים, ובמרכזם מהלך להתעצמות משמעותית – בדגש על רכישת טילים ומיירטים רבים למערכות ההגנה האוויריות.

ליבת התוכנית מבחינה כלכלית היא דרישה של ארבעה מיליארד ש"ח לתקציב הביטחון בנוסף לתקציב הקיים ובחלק מהפרמטרים דרישה תקציבית ארוכת טווח לעשר שנים הבאות, במקום חלק מהסעיפים שהתייחסו רק לחמש שנים.

עד היום העמדה של צה"ל הייתה שהביטחון במדינה אפשר את צמיחת הכלכלה, וכעת צריך להפוך את היוצרות ולתת לכלכלה לאפשר את הביטחון. הרמטכ"ל רצה בעיקר להפוך את הצבא ליותר טכנולוגי ויותר קטלני, כזה שידע להכריע מלחמה בפחות זמן ועם פחות נפגעים כאשר הנזק הגדול בצד השני יהיה הרסני.

התוכנית של כוכבי פעלה במדויק, אולם עם פרוץ מגפת הקורונה במרץ אשתקד השתנה הכול. תחילה צה"ל סרב לסגת מהתכנית הגרנדיוזית, אך הממשלה דרשה מהצבא לבצע תוכנית התייעלות כלכלית של מיליארד שקלים לפחות. הצבא נענה לדרישה מיד וקיצץ את הסכום הדרוש, ולכן החליטה הממשלה לממן את השנה הראשונה מתוך חמש של התוכנית הרב-שנתית. בימים אלו מאשרת הממשלה את תקציב בסך ארבעה מיליארד שקלים לשנה השנייה של התוכנית, אולם למרות זאת, עתידה עדיין לא מובטח.

עם תחילת היציאה מהמגפה, בצה"ל מבינים שמה שהיה הוא לא מה שיהיה, ובתוך המערכת מפנימים שיש לשנות את תמהיל התוכנית ולבצע בה לא מעט התאמות. הכוונה המרכזית היא לקצץ סכומים גבוהים מהנדרש, ולהעמיד תוכנית טובה לא פחות שתהפוך את צה"ל לקטלני ויעיל מאוד אבל גם מהודק יותר. כעת, לאחר שוועדת ההצטיינות אישרה רכש גדול של טילים וכלי טיס, בצה"ל החליטו להתאים את התכנית מחדש כדי לא לאבד אותה בעתיד.

כבר מהיום הראשון נוהג הרמטכ"ל כוכבי לשתף את הרמטכ"ל שלו בכל החלטה. כוכבי רואה באנשיו חלק בלתי נפרד משרשרת קבלת ההחלטות בצמתים קריטיים כמו למשל התכנית השנתית. בשבוע שעבר הוא כינס את כולם לסדנה בת יומיים שהוקדשה לקביעת המשך תהליך מימושה של "תנופה" ולדיון באתגרי השעה.

"ישנה התקדמות מרשימה בתכנית ובמרכז", אמר הרמטכ"ל במהלך הדיון. "שיפור הקטלניות, שיפור השותפות הרב-זרועית ושיפור היכולות ההתקפיות ליחידות הקצה. חרף כל הקשיים, התקציביים והקורונה, מומשו מרבית התוכניות לשנת 2020".

"כעת פנינו לשנת 2021", הבהיר הרמטכ"ל לפורום, ובסדנה שנערכה במחנה דיין בגלילות הוצג סטטוס הביצוע של ההחלטות המרכזיות בתוכנית הרב-שנתית עד כה, בדגש על הגברת המוכנות למעגל הראשון והשלישי כאחד, שיפור קטלניות הכוחות, חיזוק הרב-זרועיות, מענה לאיומים מתגברים בכלל הממדים, המהפכה הדיגיטלית ושימור העוצמה המודיעינית של צה"ל. כמו כן במסגרת הסדנה, סקרו מפקדי הזרועות וראשי האגפים את התקדמות מימוש התוכנית הרב-שנתית בראי תפיסת ההפעלה לניצחון, תוך הדגשת הנושאים שהתקדמו, לצד סוגיות שיש להאיץ את הטיפול בהן.

בסדנה התקיים דיון מעמיק על פוטנציאליים לשינוי והתייעלות בצה"ל שנבחנו בעבודת מטה סדורה בהובלת אגף התכנון. בין היתר, הוצגו מגוון רעיונות התייעלות, לדוגמה: תחבורה שיתופית להסעות חיילים והובלות, צמצום בירוקרטיה על בסיס חדשנות דיגיטלית, מיצוי היתרון של גודלו של צה"ל במגוון תחומי רכש, שדרוג תהליך הגיוס על ידי צמצום תשתיות ותהליכים בלשכות הגיוס ועוד.

המשתתפים בסדנה חולקו למספר צוותי עבודה שעסקו בהמלצות על סדר העדיפות הנדרש להמשך התוכנית, אשר יוטמעו בתוכנית העבודה לשנת 2021.